

เรื่อง เมืองนครชุมล่มสลายกลายเป็นบ้านปากคลอง

รายละเอียด

เมืองนครชุม เป็นเมืองโบราณ เดิมเป็นเมืองอิสระ มีกษัตริย์ปกครองตนเอง มีกำแพงเมืองใหญ่ก่อนร่วมอาณาจักรกับสุโขทัย สถาปนามาก่อนพุทธศักราช 1800 ได้ยกฐานะเป็นเมืองลูกหลวงของอาณาจักรสุโขทัย (เมืองลูกหลวงหมายถึง เมื่อพระมหากษัตริย์สุโขทัยมีราชโอรสจะส่งมาปกครอง) เมืองนครชุมเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในสมัยของพญาลิไทกษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัย โดยเสด็จมาเมืองนครชุม และสถาปนา พระบรมสารีริกธาตุ และพระศรีมหาโพธิ์ขึ้นที่เมืองนครชุมแห่งนี้ เมืองนครชุมเจริญรุ่งเรืองถึงราว พุทธศักราช 2000 เกิดน้ำกัดเซาะรวมทั้งเกิดไข้ป่าและโรคระบาด ทำให้เมืองนครชุม ถึงกาลล่มสลาย ประกอบกับอาณาจักรสุโขทัย ได้รวมเป็นแผ่นดินเดียวกันกับกรุงศรีอยุธยา ทำให้เมืองนครชุมหมดความสำคัญลง ผู้คนน่าจะอพยพข้ามฝั่งมาสู่เมืองกำแพงเพชรทางฝั่งตะวันออก ทิ้งให้นครชุมร้างเป็นเวลายาวนานกว่าสามร้อยปี วัดพระบรมธาตุกลายเป็นวัดร้างในป่ายางเมื่อต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีการอพยพคนลาวจากเวียงจันทน์กว่าร้อยครอบครัว มาไว้ที่เมืองนครชุม ซึ่งต่อมาเรียกกันว่า บ้านปากคลอง โดยแบ่งเป็นปากคลองเหนือ ตั้งแต่โรงเรียนบ้านนครชุมขึ้นไป ปากคลองกลาง ตั้งแต่ปากซอยซากังราวขึ้นไป และปากคลองใต้ ตั้งแต่ห้วยยางขึ้นมา ไม่มีใครรู้จักเมืองนครชุมอีกเลย เมื่อสมเด็จพระพุทธอาจารย์(โต) ได้มาค้นพบเมืองนครชุมอีกครั้ง ได้ฟื้นฟูเมืองนครชุมขึ้น พร้อมกับวัดพระบรมธาตุ เรียกว่าบ้านปาก

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คลอง ต่อมาเมื่อทราบที่บ้านปากคลองนี้คือเมืองนครชุม จึงกลับมาเรียกว่าตำบลนครชุมดั้งเดิม จากเมืองใหญ่สุดในลุ่มน้ำปิง ปัจจุบันกลายเป็นตำบลเล็กๆ ที่มีความงดงามทางวัฒนธรรม มากที่สุดแห่งหนึ่งในสังคมไทย บอกถึงความเป็นอนิจจังของทุกสิ่ง เป็นที่สุด

คำสำคัญ : นครชุม, บ้านปากคลอง

ที่มา : สันติ อภัยราช. (2549). จดหมายเหตุวัฒนธรรมกำแพงเพชร.

<http://www.sunti-apairach.com/letter/index.php?>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-17

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1412&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology